

Priznanja Občine Škofja Loka za leto 2001

Zlati grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme DORA PLESTENJAK *za njeno dolgoletno uspešno slikarsko pot*

Dora Plestenjak

Akademska slikarka Dora Plestenjak je bila rojena leta 1934, v Škofji Loki. Danes mednarodno priznana akademska slikarka se najraje spominja svojega otroštva, ki je zaznamovalo tudi njeno slikarsko ustvarjanje. Njihov dom je bil ob spodnjem toku Selške Sore, na kraju današnje avtobusne postaje. Tam je takrat stala velika kmetija Pr Balantu, ob kateri so imeli tudi gostilno in ledenico. Plestenjakova se doma spominja z veliko nostalgijo in ga še danes imenuje raj na zemlji. Kmetija je imela v pritličnem delu ogromne hleve s konji ter na drugi strani prostore za dekle in hlapce. Med obema deloma je bil prostoren hodnik, ki so mu rekli »podonaša«. Kot otrok je bila nad tem hodnikom povsem očarana, saj so skozenj vozili furmani s Poljanske in Selške doline, ko so prišli v Loko nakupovat. Dora je s starši stanovala v prvem nadstropju.

Vonj po konjih ji je zato zelo domač in jo še danes v mislih ponese v najzgodnejša otroška leta. Ob kmetiji je na vrtu rasla mogočna lipa, pod katero so stale z zelenjem obdane utice. Namenjene so bile predvsem gospodi, ki je k njim prihajala iz Zagreba. Imeli so tudi kegljišče in sprehajalno pot ob Sori, o kateri še danes priča ostanek železne ograje. Na dvorišču kmetije je stala velika tehtnica – vaga za vozove. Njihova je bila tudi pošta, ki je imela v zgornjih prostorih stanovanja, in manjša trgovina ob njej. Dorina mama Dora je bila gospodinja in ves čas zelo zaposlena, zato je dneve preživljala z varuško Cilo, sicer mežnarico cerkve na Lontrgu.

Cila je imela zanj vedno čas. Skupaj sta hodili k Cilinim sorodnikom na Sorško polje. Dora se jih spominja kot prijaznih, nasmejanih in toplih ljudi. Tam se je srečala tudi s prostranimi polji, samotnimi kozolci in kmečkimi posebnicami, ki so pustili v njej in njenem kasnejšem ustvarjanju močan pečat. Dorin oče Ivan, ki je bil sicer zaposlen na banki, je bil po duši umetnik in je v prostem času rad rezbaril.

Plestenjakova je risala že kot otrok, vsi so se strinjali, da je nadarjena. Ob vstopu v šolo je že dobro slikala. Po končani štiriletni osnovni šoli v Škofji Loki je osem let obiskovala 7. državno gimnazijo v Ljubljani in opravila veliko maturo. Leta 1953 se je vpisala na Likovno akademijo in študirala slikarstvo. Leta 1958 je diplomirala pri profesorju Maksimu Sedeju. Bila je predstavnica prve generacije, ki je morala po zaključku študija opraviti formalno diplomu z zagovorom. Naslov njene diplomske naloge je bil *Od začetnega grunda do končnega laka*, pri čemer ji je mentor Stupica priznal, da so se vsi veliko naučili. Danes grundiranje platna ni več potrebno, saj so platna v trgovinah že pripravljena za slikanje. Včasih pa jih je bilo treba s posebno obdelavo najprej pripraviti in ta priprava je bila klasična, poudarja Plestenjakova.

Svojo slikarsko pot je začela še pred diplomom, s slikanjem portretov na švedskem, kjer je s študentskim delom v tovarni Findus služila denar. Pakirala je koruzo in grah, zaradi spretnosti pri delu so jo imeli radi. Tako so ji omogočili prodajno razstavo v avli tovarne. To je bila njena prva samostojna razstava, zaslužek pa je bil tolikšen, da si je z njim kupila avto.

Po diplomi se je poročila s slikarskim kolegom Francetom Slano in mu pomagala pripravljati barve in platna za slikanje. Ona je v njegovo življenje vnesla red, on pa ji je odprl oči, da je začela drugače gledati na svet okrog sebe. Kasneje je sama razstavljala v vseh večjih slovenskih mestih in tujini, čeprav danes najraje razstavlja v manjših krajih. Razstave pogosto pripravlja skupaj s sinom Domnom, prav tako akademskim slikarjem, občasno tudi z drugimi puštalskimi umetniki. Rada potuje in na potovanjih zbira zanimive motive. Ker pa za skiciranje običajno nima dovolj časa, nosi s seboj star fotoaparati. Doma z razvitih črno-belih fotografij motive prenaša na platno in jim vdahne novo življenje z mavrico barv.

Pristne družinske stike ohranja z obema sinovoma, z drugim sinom Janom še posebej, kadar obiše svoj drugi dom v Strunjanu, kjer ima nasad oljk in trte. Oba sinova podpira pri njihovih odločitvah in karierah, saj je prepričana, da, kar seješ, to tudi žanješ.

Plestenjakova velja za eno poznanih in priznanih imen slovenskega slikarstva, kar priča tudi naslednji opis ob podelitvi zlatega grba Občine Škofja Loka:

»Akademska slikarka Dora Plestenjak, ki se je med ljubitelji umetnosti uveljavila s krajinsko tematiko, skuša na svojih platnih ohraniti svet, ki vse bolj izginja ne samo iz slik njenih sodobnikov, pač pa pogosto tudi iz naše neposredne realnosti. Slikarka ima rada stare vedute, ki v sebi hranijo minule čase in kulturo ljudi, še bolj pa lirične podobe slovenskega podeželja, kjer ima njena

domača škojfeloška pokrajina prav posebno mesto. Spreminjanje pokrajine iz dneva v dan in skozi letne čase lahko opazuje skozi okno svojega ateljeja in s pogledom tenkočutnega kronista hiti čez meglena polja, na katera je človek postavil znamenito ljudsko arhitekturo – od kozolcev, odetih v zimsko prosojno belino, do prijaznih vasic, prostornih travnikov in hribov okoli njih. Dora Plestenjak vse te motive, ki jih še zmeraj uspe najti v vse bolj urbanizirani in industrializirani deželi, upodablja vehementno in širokopotezno. Njen jezik je zato v detajlih že tipiziran in na meji abstraktnega, barve pa transparentne in prelivajoče se kakor meglice, ki le rahlo zastrejo pejzaž in mehčajo sicer ostre obrobe oblik v naravi, hribov, dreves, hiš, kozolcev ...»

Zlati grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme GAŠPER ZAKOTNIK

za dolgoletno uspešno družbeno pomembno delo na področju smučarskega športa

Gašper Zakotnik

Gašper Zakotnik, po domače Anzelčev Gašper, je bil rojen leta 1934, v Starem Dvoru, kot enajsti otrok v kmečki družini. Svoje ime je dobil po kralju, saj je bil dan njegovega rojstva takoj po prazniku svetih treh kraljev.

Svoje smučarske sposobnosti je začel odkrivati že v letih pred 2. svetovno vojno. Z vrstniki se je predvsem v smučanju, teku na smučeh in smučarskih skokih preizkušal za Pahovcem, v Čotovi dolini in na skakalnici v Vincarjih. Njegova smučarska oprema je bila seveda zelo preprosta: smuči iz trdnega jesenovega lesa in okovje, ki je bilo še pred koncem smučarske sezone prekrito z rjo. Zaradi vse večjega zanimanja za smučanje se je leta 1947 včlanil v Športno društvo Partizan Škofja Loka. Razvil se je v vsestranskega smučarja, ki je imel pravico nastopati v vseh smučarskih disciplinah. Z velikim mlado-

stnim zagonom je leta 1950 skupaj z ostalimi člani društva pomagal graditi kočo na Starem vrhu, kar je močno pospešilo razvoj alpskega smučanja v naših krajih. Leta 1960 je postal trener tekmovalcev, leto kasneje je bil izvoljen za predsednika smučarske sekcije Partizan. Od tedaj dalje je prevzemal različne pomembne funkcije. Od leta 1965, ko se je klub preimenoval v SK Transturist, je vodil tehnični odbor kluba ter bil vse do leta 1990 član upravnega odbora. V tem času je bil tudi član alpske komisije pri Smučarski zvezi Slovenije (SZS). V letih od 1964 do 1971 je bil predsednik tehničnega odbora Občinske zveze za telesno kulturo Škofja Loka. Svoje delo je posvetil predvsem vzgoji mladih smučarjev. Da je delo lahko

opravljaj strokovno in dosledno, se je izobraževal in si leta 1960 pridobil uradni naziv inštruktor smučanja, leta 1964 pa je napredoval v trenerja alpskega smučanja. Bil je ustanovitelj alpske smučarske šole, ki je bila uradno verificirana leta 1969. Kot trener je že veliko pred tem pričel z rednimi treningi z mladimi, v smislu smučarske šole. Zakotnik je namreč videl velik potencial v osnovnošolskih otrocih, ki lahko z različnimi načini vadbe v telovadnici in na snegu dosežejo očitien napredek. Uvedel je tudi sodelovanje s starši, ki so v začetku pomagali pri zbiranju sredstev, organizaciji treningov in izvedbi tekmovanj. Smučanje je bilo v tistem času zelo priljubljen in množičen šport, kar je omogočal tudi klub, ki je za perspektivne tekmovalce organiziral brezplačne treninge na smučiščih v tujini.

Zakotnik je bil ves čas dejaven pri razvoju alpskega smučanja in škofjeloški smučarski klub je bil v jugoslovanskem merilu zelo napreden, pogosto so bili prvi pri uvajanju novosti. Tako je bil SK Transturist prvi smučarski klub v Jugoslaviji s sodobnimi elektronskimi merilnimi napravami in prvi klub, ki je uvedel barvne, takrat še lesene količke. Med prvimi je organiziral sindikalna smučarska tekmovanja na Voglu in bil prvi, ki je organiziral mednarodno tekmo v biatlonu na Pokljuki, v Kranjski dolini, pod okriljem prireditev »Po stezah partizanske Jelovice«.

Zakotnik si je leta 1965 pridobil naziv klubski sodnik, v prihodnjih letih pa napredoval v republiškega in zveznega sodnika. Do leta 1970 je bil soorganizator slaloma na Stenu, ki ga je klub prirejal vsako prvo nedeljo v letu.

Zakotnik je v sodelovanju s Športno komisijo Avto-moto društva Škofja Loka organiziral tudi prvo tekmovanje v avto skijöringu. To je poseben šport, ki posnema smučanje na vodi, le da športnika na smučeh vleče avto. Na Švedskem in Norveškem, od koder izvira, pa ga s sanmi, s pasjo ali konjsko vprego, motornim kolesom ali motornimi sanmi izvajajo predvsem po zaledenelih jezerih. Priredili so ga na igrišču v Puštalu, kjer je voznik avtomobila za seboj v krogu vlekel smučarja. Nova smučarska disciplina je požela precejšnje navdušenje, vendar zaradi milih zim v nižinah, zahtevnih varnostnih ukrepov in malega števila tekmovalcev ni zaživela.

Od leta 1965 je bil Zakotnik občasni vodja in trener ženske in mladinske ekipe Jugoslavije na FIS A tekmovanjih v Nemčiji, Italiji in Franciji. Kot strokovni sodelavec SZS se je udeležil svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v Val Gardeni in olimpijskih iger v Grenoblu v Franciji. Krona njegovega dela je bilo gotovo vodenje tekmovalnih prog v slalomu in veleslalomu na Bjelašnici, na zimskih Olimpijskih igrah v Sarajevu, leta 1984.

Zakotnik je bil glavni pobudnik za izgradnjo dveh vlečnic na Krancelj, in sicer Grad in Dolin'ca, kar se je realiziralo pod pokroviteljstvom SK Transturist in Občine Škofja Loka. Leta 1970 se je zaposlil v podjetju Transturist in prevzel izgradnjo žičnic Stari vrh ter kasneje njihovo upravljanje. Do upokojitve leta 1992 je delal na področju sistema žičnic in ves čas skrbel za razvoj smučarskih centrov

Stari vrh in Soriška planina. Vsa smučarska tekmovanja so nosila pečat njegovih prizadevanj in znanja s področja alpskih smučarskih disciplin.

Leta 1981 je SK Alpetour na Starem vrhu organiziral mladinsko evropsko prvenstvo, kar je bil za klub izjemen dosežek. Sicer pa je Gašper Zakotnik od leta 1973 do danes član organizacijskega odbora Pokala Loka, mednarodnega otroškega tekmovanja v alpskem smučanju.

Gašper Zakotnik je poročen, oče dveh otrok ter dedek šestim vnukom in eni pravnukinji. Čeprav upokojen, je še vedno aktiven v SK Alpetour. Poleg Zlatega grba Občine Škofja Loka je prejel še nekaj odmevnih priznanj: Medaljo dela (1971), Zlato plaketo SZJ (1972), Srebrno plaketo SZS – trener smučanja (1984), Plaketo SZJ – Olimpijske igre Jugoslavije (1984), Bloudkovo plaketo (1985), Bloškega smučarja SZS (1996) in Kipec športnika (2006).

Zlati grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme Nataša BOKAL

za njeno dolgoletno izredno uspešno udejstvovanje na področju alpskega smučanja in dosežene uspehe v državnem in svetovnem merilu

Nataša Bokal je bila rojena 9. maja 1967, v Škofji Loki. Smučati je začela že kot štiriletna deklica. Nad belim športom je bila vsako sezono tako navdušena, da je bila na snegu vse dokler so delovale žičnice. Zato so jo starši s šestimi leti vpisali v Smučarski klub Transturist, kjer je že kot pionirka dosegala dobre rezultate. Pouk v šoli je z veseljem zamenjala za snežne poljane, do česar so bili člani alpske šole predvsem v zimskih mesecih tudi upravičeni. Njena ljubezen do smučanja se je kazala v odličnih rezultatih, v reprezentančnih vrstah je začela nastopati že kot mladinka, in sicer v sezoni 1980/81, v svetovnem pokalu.

Po osnovni šoli se je vpisala na smučarski oddelk Gimnazije Škofja Loka. Posebnost tega oddelka sta bila močno prilagojen učni program ter urnik pouka. S poukom so pričeli že sredi avgusta, od decembra do marca pa zaradi treningov

Nataša Bokal

in tekmovanj sploh niso hodili v šolo. Zamujeno snov so skušali predelati ob koncu smučarske sezone, tudi ob sobotah. Za del učne snovi je vsako leto zmanjkalo časa, ampak na srečo takrat ob koncu šolanja ni bilo maturre. Smučanje je Nataša vzela zelo resno, vestno je hodila na treninge in se udeleževala tekmovanj. Vseeno pa v smučanju nikoli ni videla svoje profesionalne poti. Po vpisu na Fakulteto za šport se je smučanju hotela celo

odpovedati, saj si je v prvem letniku poškodovala koleno. Poškodba prednjih križnih vezi je bila resna, leta 1987 so ji koleno prvič operirali. Zdravniki so bili prepričani, da ne bo mogla več smučati niti se ne bo mogla ukvarjati z nobenim športom. Kar leto dni je minilo, preden so ji spet dovolili stopiti na sneg. Tovrstne poškodbe takrat med športniki niso bile pogoste in tudi zdravniki niso znali točno predvideti, kako se bo poškodba zdravila (danes bi bila po enaki poškodbi na snegu že po treh mesecih). Prijatelji in domači so jo med tem prepričevali, naj vseeno še poskusi in odločila se je vztrajati. Prva vrnitev je bila najtežaja, a hkrati tudi prelomna, saj se je po njej odločila, da bo v smučanju skušala doseči čim več. Prav odločitve za nadaljevanje športne kariere so ji dajale moči in motivacijo, da so se poškodbe hitreje zdravile. Trenirala je z velikimi bolečinami in vztrajala kljub zaostankom, ki jih je imela ob vrnitvi v tekmovalne vrste. Poleg izgube kondicije je namreč izgubila tudi FIS točke, kar je pomenilo visoke štartne številke na tekmovanjih. Bokalova bi bila lahko s svojo neverjetno motivacijo brez lažne skromnosti zgled drugim športnikom. Trening za treningom in leto za letom si je zastavljala realne cilje, ki jih je tudi uresničila. Edina prepreka za doseg vseh so bile poškodbe. Kljub številnim poškodbam, ki so še sledile, in skoraj vsakoletnim novim operacijam, ki jih je bilo skupaj enajst, je leta 1991 blestela v Kranjski Gori, kamor so tekmo za svetovni pokal prestavili iz Maribora. Tako je prvi dan v veleslalomu osvojila srebrno medaljo, naslednji dan pa je polna samozavesti stala na najvišji stopnički v slalomu. Komaj tri tedne kasneje je zabeležila svoj največji uspeh v karieri – 2. mesto v slalomu na svetovnem prvenstvu v Saalbachu, v Avstriji. Takrat je tekmovala še za nekdanjo Jugoslavijo in je zaostala le za prvo-uvrščeno Švicarko Vreni Schneider. Rada se spominja tega tekmovanja, saj je bila po prvi vožnji sedma in je šla na štart popolnoma neobremenjena. Po presmučani progi je prevzela vodstvo in tekmovalke so vse po vrsti zaostajale za njo; za pičlih devet stotink jo je prehitela šele Schneiderjeva, ki je imela na štartu pred Bokalovo veliko prednost.

Bokalova se je v času svoje smučarske kariere srečevala s številnimi spremembami v alpskem smučanju. Pogosto je menjala svojo opremo, čeprav je prve, 195 cm dolge smuči zamenjala zelo pozno in s težkim srcem. Nadaljevala je s 188 cm dolgimi, kariero pa zaključila na 150 cm dolgih smučeh. To se je zgodilo leta 2003, ko se po hudi bolezni in novi poškodbi rame ni več uvrščala v vrh alpskega smučanja.

Bokalova se rada spominja smučarskih dni, predvsem nastopov pred domačim občinstvom. Nekoliko opravičujoče razlaga, da je za odstopa na svojih prvih petih nastopih v slalomu na Pohorju kriv neki kucelj, ki jo je pri desetih vrtatih spravil iz ritma. Kasneje, ko so ga odstranili, pa je tudi domačim navijačem lahko pokazala svoje sposobnosti in hitrost.

Nataša Bokal je bila leta 1991 izbrana za športnico leta, to je nagrada, ki jo vsako leto podeli Društvo športnih novinarjev Slovenije za športne dosežke v preteklem letu.

Bokalova še vedno živi v Škofji Loki, čeprav zaradi službe trenerke mladih smučarjev na Hrvaškem veliko potuje. Pozorno spremlja smučanje in ugotavlja, da imamo v Sloveniji kar nekaj obetavnih talentov. Ko se bo odpovedala trener-skim vodam, se bo lotila novih projektov, ki jih ima v mislih še veliko. Nenazadnje jo zanima tudi komentatorsko delo, v katerem se je na TVS že preizkusila. Sicer pa so ji blizu vsi športi, najraje pa kolesari. Svoje družine si ni ustvarila in pravi, da ji samsko življenje z dobrimi starimi prijatelji, med katerimi so tudi nekdanje smučarke, in dvema nečakinjama povsem ustreza.

Zlati grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme GIMNAZIJA ŠKOFJA LOKA

za 50-letno delovanje na področju izobraževanja, kulture in športa

Nagrado je v imenu Gimnazije Škofja Loka prevzel takratni ravnatelj Marjan Luževič.

V letu 2000 je Gimnazija Škofja Loka slavnostno obeležila 50 let uspešnega delovanja. Vse od ustanovitve (1950) dalje se je njen učiteljski zbor trudil za kakovostno pedagoško delo. Do leta 2000 je šolanje na gimnaziji uspešno zaključilo več kot 3600 dijakov, ki so si s pridobljenim znanjem ustvarili dobre temelje za nadaljnji študij ali delo.

Gimnazija je najstarejša splošnoizobraževalna šola na Slovenskem, saj obstaja že od 16. stoletja in je doživljala številne reforme, vedno pa je bila njena temeljna naloga pripraviti dijake na visokošolski študij. V začetku tega stoletja smo dobili slovenske gimnazije, saj se je do tedaj poučevalo le v nemščini.

V Škofji Loki pred 2. svetovno vojno gimnazije nismo imeli, kar je za tisočletno mesto, v katerem ima šolstvo tudi po zaslugi freisinških škofov več kot 600-letno tradicijo – najstarejšo na Gorenjskem in eno najstarejših na Slovenskem –, presenetljivo. Kot

predhodnica nižje gimnazije je leta 1932 nastala državna mešana meščanska šola, ki se je vselila v stavbo sedanje osnovne šole v Šolski ulici, zgrajeno istega leta. V tej stavbi sta v povojnih letih nastali osnovna šola in nižja gimnazija, ki je kmalu prerasla v višjo gimnazijo. Ustanovitev gimnazije v Škofji Loki sega v šolsko leto 1950/51, ko je bil ob podpori loškega rojaka, ministra Borisa Zihlerla, 4. razred nižje gimnazije preimenovan v 1. razred višje gimnazije. Dijaki tega letnika so maturirali v šolskem letu 1954/55. Zakon o šolstvu iz leta 1958 je uvedel osemletne osnovne šole, gimnazija je s tem postala štiriletna. Klasične gimnazije so ukinili, kljub temu pa so ponekod v gimnazijah še učili klasične jezike. Številne

spremembe, ki so še sledile, so bile posledica ideološkega pogleda na vlogo šole v družbi. Nova oblast je najprej preuredila predmetnik gimnazij; verouk je postal neobvezen in so ga postopoma ukinili. Prav tako so ukinili predmet higiena, v vse predmete pa kot nadomestilo katoliški vzgoji začeli uvajati marksizem kot temelj novega svetovnega nazora. Zahtevnost učnih programov se je začela prikrejevati manj razvitim okoljem v Jugoslaviji. Tako so že leta 1954 jugoslovanski partijski ideologi začeli z diskusijo, da je gimnazije treba ukiniti, ker »so ostanek meščanske družbe, ki jo redi delavski razred«. Tudi v Škofji Loki so imele te ideje kar nekaj privrženecv in tako je v letih 1957/58 v loški javnosti ter gimnazijski zbornici potekala vroča diskusija o nadaljnjem obstoju loške gimnazije. Učitelji in starši, predvsem pa dobri učni rezultati dotedanjega dela, so ta ukrep preprečili. Škofjeloška gimnazija je leta 1965 dobila pravico do verifikacije, s tem pravico do izdaje veljavnih listin. Tako je bil obstoj gimnazije v Škofji Loki zagotovljen.

Šola si je ves čas obstoja prizadevala v svojo ponudbo izobraževanja zajeti čim več interesov lokalnega prebivalstva. Kot sad takšnega razumevanja vloge šole v okolju sta bila sredi sedemdesetih let v škofjeloški gimnaziji uvedena dva nova programa: program pedagoške gimnazije in smučarski oddelek, po katerem je postala gimnazija znana kot »smučarska gimnazija«. Ob vsestranskem prizadevanju in razumevanju za drugačne pristope pri delu z dijaki in športniki so športni oddelki postali pomemben del ponudbe izobraževalnih programov vse do leta 2008.

Na jesen leta 1981 sta škofjeloško gimnazijo doleteli dve odločitvi, ki sta močno vplivali na njeno nadaljnje delo; preselitev šole v novozgrajeno stavbo na Podnu in šolska reforma, s katero je bilo srednjim šolam določeno usmerjeno izobraževanje. S selitvijo se je gimnazija preimenovala v Srednjo družboslovno-jezikovno šolo Borisa Zihlerla Škofja Loka. Z reformo pa se je morala odreči programu pedagoške gimnazije, naravoslovno-matematičnim in računalniškim programom ter izvajati zgolj družboslovno-jezikovni program. To je nekaj dijakov iz škofjeloške regije odvrnilo od vpisa, hkrati pa so se na šolo začeli vpisovati dijaki iz drugih regij, kar je lokalno šolo preoblikovalo v regijsko. Epizoda usmerjenega izobraževanja na Slovenskem je bila zaključena, ko se je v šolskem letu 1990/91 ponovno vpeljal gimnazijski program in je gimnazija spet postala najustreznejša splošnoizobraževalna srednja šola ter odlična priprava na visokošolski študij.

Ustanoviteljstvo gimnazije je leta 1991 od občine prevzela Republika Slovenija in jo leta 1992 preimenovala v Gimnazijo Škofja Loka. Odpravljeno je bilo ime šole po rojaku Borisu Zihlerlu, po katerem se je šola imenovala vse od leta 1976. Spomenik Borisu Zihlerlu, ki ga je ob otvoritvi šolske stavbe na Podnu izdelal akademski kipar Tone Logonder, stoji v parku pred šolo kot spomin na podpornika pri ustanovitvi gimnazije.

Po letu 1992 je šola v domačem okolju ponovno pričela pridobivati zaupanje kot matična šola za vse dijake, ki so se po končani osnovni šoli želeli vpisati v

gimnazijo. Hkrati pa je ostala privlačna tudi za dijake, ki so v Škofjo Loko začeli prihajati v času usmerjenega izobraževanja. V šolskem letu 2000/01 se je na šolo v okviru klasične gimnazije vrnila latinščina. V duhu kurikularne preнове gimnazijskih programov pa je v šolskem letu 2005/06 dijakom na voljo tudi evropski oddelek.

V zadnjem desetletju so imeli tako učitelji kot dijaki priložnost preko prenovljenih programov, narodnih in mednarodnih sodelovanj ter uvajanja didaktičnih novosti ustvariti sodobno šolo za sodobni čas. Dobro šolo skupaj ustvarjajo dijaki, učitelji in starši, zato je temeljno načelo Gimnazije Škofja Loka sodelovanje in spoštovanje v medsebojnih odnosih, s čimer je mogoče graditi spodbudno ter varno učno in delovno okolje.¹

Srebrni grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme KOLEKTIV PODJETJA ODEJA, d. d.

za 70-letno tradicijo in uspešen prehod v tržno gospodarstvo

Nagrado je v imenu kolektiva podjetja Odeja prevzela takratna direktorica Anka Skrušny.

Podjetje Odeja je imelo leta 2001 že 70-letno tradicijo v tekstilni panogi. Zraslo je iz obrtne delavnice, ustanovljene leta 1932, v centru Škofje Loke. Prvi zametki segajo v leto 1927, ko je škofjeloški podjetnik Rado Thaler najel nekaj delavk in v bližnji baraki organiziral ročno izdelovanje prešitih odev. Narodna vlada Slovenije je leta 1945 prevzela obrat v državno upravljanje; takrat so zaposlovali 23 delavk in letno izdelali 21.000 prešitih odev. Petletno obdobje od leta 1967

do 1972 je predstavljalo za Odejo čas napredka na vseh področjih delovanja. Velika količina naročil je zahtevala izgradnjo nove tovarne na Trati, kamor se je leta 1973 preselilo 130 delavcev. Po osamosvojitvi države so v Odeji začeli s privatizacijo družbenega kapitala in se leta 1994 preoblikovali v delniško družbo. V prvih desetih letih samostojne Slovenije je kolektivu podjetja Odeja uspelo doseči tisto, kar veliki večini podjetij iz tekstilne panoge v času osamosvajanja mlade države in težkih gospodarskih pogojih ni uspelo. Kljub velikim težavam tekstilne industrije so postopno prešli v tržno gospodarstvo. Število zaposlenih je poskočilo na 150, kar 90 % kolektiva pa predstavljajo ženske. Uspelo se jim je organizira-

1 Povzeto po: M. Luževič: *50 let škofjeloške gimnazije* in J. Bogataj: Uvodnik ravnatelja. *Obvestila dijakom Gimnazije Škofja Loka za šolsko leto 2010/11.*

ti tako, da so brez večjih notranjih pretresov in z dobro zastavljenimi strateškimi cilji vodstva začeli dosegati odlične poslovne rezultate. Podjetje vsako leto povečuje prodajo svojih izdelkov doma in na tujem, kar prinaša dobiček, ki ga delno vlagajo v svojo posodobitev in naložbe, delno pa za izplačila dividend delničarjem. Odeja skrbi tudi za socialno varnost zaposlenih, njihovo izobraževanje in utrjevanje dobrih medsebojnih odnosov.

Posebno skrb vodstvo posveča kakovosti izdelkov, o čemer priča pridobljeni certifikat ISO 9001. Po merilih nadsacionalne bonitetne hiše Dun & Bradstreet, ki preverja stabilnost več kot 179 milijonov podjetij po vsem svetu, uvršča danes že 170-članski kolektiv Odeje v najvišji bonitetni razred. Ponašajo se s trženjem lastnih blagovnih znamk in izvirnim oblikovanjem, za katerega so oblikovalke Odeje prejele številna priznanja. Danes je Odeja uspešno in sodobno opremljeno tekstilno podjetje s proizvodnjo v Sloveniji.

Vpliv podjetja je čutiti tudi v družbenem življenju občine, saj je Odeja že od leta 1985 generalni pokrovitelj ženske košarkaške ekipe.

Bronasti grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme ANA FLORJANČIČ

za delo na področju knjižničarstva in za ureditev starološke župnijske knjižnice

Ana Florjančič je bila rojena leta 1944, na Primorskem. Svoje življenje je posvetila bibliotekarstvu. Po končani osnovni šoli in učiteljski v Tolminu se je zaradi zanimanja za knjižničarsko delo vpisala na študij bibliotekarstva na Pedagoško akademijo, smer knjižničarstvo in slovenski jezik. Prvo službo je kot predstavnica prve generacije knjižničarjev z višjo šolo nastopila v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini. Življenjska pot jo je leta 1974 zanesla v Škofjo Loko, kjer si je ustvarila dom in se leta 1977 zaposlila kot višja knjižničarska referentka v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka. Takrat je imela knjižnica približno 25.000 enot. S svojim znanjem je vestno in natančno opravljala vsa strokovna dela in sodelovala pri kulturno-izobraževalnih dejavnostih knjižnice. Od leta 1994 do 1998 je bila tudi njena ravnateljica. Po njeni zaslugi je knjižnica ne samo ohranjala, pač pa tudi pridobivala pomembno vlogo v lokalni skupnosti, saj je število knjižničnih enot naraslo na 150.000. Ves čas svojega mandata si je prizadevala za ustrezne nove prostore matične knjižnice in ostalih izposojevališč. Uspelo ji je, da se je v večje prostore

Ana Florjančič

preselila knjižnica na Trati.

Leta 1995 je knjižnica praznovala 50. obletnico ustanovitve. Ob tej priložnosti je Florjančičeva zasnovala in s pomočjo sodelavcev uredila bogat jubilejni zbornik *Knjižnice na Škofjeloškem*, ki prinaša celosten in uporaben pregled stanja knjižničarstva na Loškem.

V istem letu je kot ravnateljica knjižnice ponudila pomoč starološki župniji pri urejanju njihove župnijske knjižnice. Po popisu 1.000 naslovov knjig so delo zaradi pomanjkanja kadra opustili. Po upokojitvi, leta 1998, pa se je Florjančičeva sama lotila urejanja in katalogiziranja. Knjižni fond, ki ga je skrbno pregledala in popisala, obsega okoli 3.500 enot – med njimi je nekaj dragocenih knjig iz 18. in 19. stoletja, večina pa je iz časa pred 2. svetovno vojno. Po obdelavi knjig iz cerkve in župnišča je nad »žagradom« našla še več kot 1.000 knjig in več kot 100 naslovov periodičnega tiska, ki so ležali pod debelo plastjo prahu. S strokovno obdelavo je knjige rešila pred pozabo, propadanjem in dokončno izgubo. Florjančičeva je v letih po upokojitvi popisala celotno knjižno gradivo, tako da danes, ko knjižnico še vedno vodi, le-ta šteje nad 8.800 knjig in 240 naslovov periodike. Dragocene knjige so sedaj del starološke cerkvene knjižnice, ki je s tem postala specifična knjižnica s historično vrednostjo. Tako starološka župnijska knjižnica ne predstavlja le velike kulturno-zgodovinske vrednosti za naš kraj, ampak tudi za širši slovenski prostor. Leta 2005 je bila knjižnica odprta za javnost.

Bronasti grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme BRIGITA LANGERHOLC

za osvojen 4. mesto na Olimpijskih igrah v Sydneyu 2000

Brigita Langerholc

Brigita Langerholc je bila rojena leta 1976. Svojo športno pot v atletiki je začela že v atletskem krožku na osnovni šoli v Škofji Loki. Kljub astmi, ki jo pesti že od otroštva, ji tek ni predstavljal nobenih ovir. Nasprotno, tek je vzljubila bolj kot vse druge športe. V začetku je tekmovala predvsem na krosih in že kot pionirka pokazala svoj izredni talent. Leta 1992 jo je trener Veljko Jan vpisal v Atletski klub (AK) Triglav, kjer je začela resno trenirati in nato uspešno tekmovali v

teku na 400 m. Po končani osnovni šoli se je vpisala na športni oddelek Gimnazije Šiška. Leta 1993 je na Evropskem mladinskem prvenstvu za slovensko atletiko pritekla prvo zlato odličje. Njen osebni rekord v teku na 400 m je hkrati še vedno tudi državni rekord, in sicer je to čas 52.02. Brigitin novi trener v AK Triglav,

Dobrivoj Vučkovič, je ugotovil, da bi lahko s svojimi motoričnimi in kardiovaskularnimi sposobnostmi počasi prešla k teku na 800 m in v tej disciplini dosegala boljše rezultate; leta 1996 je že postala državna prvakinja v teku na 800 m.

Dodatni odločilni dejavnik za menjavo temovalne discipline je bila športna štipendija, ki ji jo je leta 1997 ponudila University of Southern California, v Los Angelesu v Ameriki, na katero se je vpisala na študij ekonomije in poslovne administracije. S trenerjem Vučkovičem sta sodelovala prek elektronske pošte. Brigita je skrbno zapisovala svoje rezultate in počutje, da je trener lahko načrtoval nove treninge in priprave na tekmovanja. V veliko pomoč so ji bili treningi z ameriški tekači, saj je imela na treningih pozitivno konkurenco. Na splošno meni, da so treningi v skupinah veliko bolj učinkoviti in da intenzivne priprave, na katerih športniki nekaj dni tudi skupaj živijo, posameznika najboljše stimulirajo. V tem smislu obžaluje, da je v Sloveniji tako malo profesionalnih športnikov.

Največji uspeh v karieri je Brigita Langerholc dosegla leta 2000 na Olimpijskih igrah v Sydneyu, kjer je v finalu na 800 m dosegla odlično 4. mesto. Pred nastopom na olimpijskih igrah je bil Brigitin glavni cilj izboljšati osebni rekord, ki ga je s časom 1.59.87 dosegla leta 1999. Velik uspeh je bil že, da se je uvrstila v finale, kjer je bila edina med sotekmovalkami z le enim rezultatom pod dvema minutama. Na koncu je poskrbela za veliko presenečenje tekmovanja, saj je osvojila 4. mesto in s časom 1.58.51 dosegla svoj osebni rekord. S tem je ponesla ime Slovenije in Škofje Loke v svet, poleg tega pa je to ena najvišjih uvrstitev škofovskih športnikov na velikih svetovnih tekmovanjih.

Brigita Langerholc Žager je danes poročena in živi v Kranju. Je mati dveh deklic in se bo verjetno posvetila trenerskemu poklicu.

Bronasti grb Občine Škofja Loka za leto 2001 prejme ŠTEFAN PAVLI, župnik župnije Reteče

za izjemno organizacijsko in uredniško delo pri izdaji zbornika Kronika župnije Reteče

Štefan Pavli je bil rojen leta 1955, v Domžalah. Kot župnik je prišel v Reteče leta 1994 in v relativno majhni župniji z župnijsko in eno podružnično cerkvijo takoj začel organizirati potrebna onovitvena dela. Poleg skrbi za duhovno rast župnije, ki jo sestavljajo vasi Godešič, Reteče, Gorenja vas in del Zgornje Senice, je namreč želel olepšati tudi sakralne objekte. Na obeh cerkvah je poskrbel za obnovo

Štefan Pavli

fasade in zvonika ter pleskanje, na reteški tudi za obnovo strehe, ureditev ure in oblogo stebrov, na godeški pa še za temeljito obnovo notranjščine. Med cerkvijo in župniščem v Retečah je uredil parkirišče in razsvetljava, preuredil pokopališče, spremenil drvarnico v garažo ter obnovil sosednjo stavbo za veroučne učilnice in druga duhovna srečanja.

Pred 150-letnico župnije Reteče je Štefan Pavli oblikoval iniciativni odbor za pripravo zbornika, v katerem naj bi bilo opisano stanje in dogajanje v župniji od ustanovitve do danes. K sodelovanju je povabil in zanj pridobil širok krog ljudi. S skupnimi močmi so pripravili jubilejni zbornik *Kronika župnije Reteče*, kakršnega ima le redko katero mesto v Sloveniji. V zborniku, izšel je leta 2001, so poleg bogatega slikovnega gradiva, tabel, grafikonov in zemljevidov znani avtorji predstavili geografsko, sociološko in gospodarsko kronologijo župnije Reteče, geologijo, kamnine in arheologijo ter življenje ljudi v župniji od Keltov prek srednjega veka do današnjih dni. Predstavljen je podroben pregled dogajanj v vaseh, ki spadajo v reteško župnijo, od pastoralnega dela, običajev in vsakdanjega življenja do znanih Slovencev, ki so izšli iz reteške šole in na katere so lahko ponosni župljani, krajanji in občani Občine Škofja Loka.

Ob predstavitvi zbornika so posamezne prispevke iz *Kronike* upodobili celo igralci z igro in pevci z glasbo ter petjem, župljani pa so na odru predstavili dejavnosti, ki so se ohranile do danes. Predstavili so se tudi gasilci, lovci in druga domača društva.

Župniku Štefanu Pavliju, glavnemu in odgovornemu uredniku zbornika *Kronika župnije Reteče* in avtorju nekaterih besedil, je uspelo oteti pozabi dragoceno krajevno, župnijsko in narodovo dediščino, vzpodbuditi župljane k iskanju in pojasnjevanju ohranjenih virov ter tako trajno ohraniti dragoceno krajevno izročilo.

Skupinska slika občinskih nagrajencev leta 2001.